

od 1991 r.

O RZECZACH NAJWAŻNIEJSZYCH

ISSN 2300-8261

ZP BCC w RDS s. 2

Narada przed posiedzeniami Prezydium i Plenarnym; Marek Piwowarczyk o kondycji dialogu.

WYDARZENIE s. 2

Obraz społeczeństwa – publicystka Joanna Solska na Konwencji Business Centre Club.

RADA GŁÓWNA s. 3

Dyskusja o relacjach BCC z rządem i Prezydentem RP, o udziale ekspertów BCC w konsultacjach ustaw rządowych.

ROZMOWY GAZETY s. 4

Z Bogdanem Panhirszem, członkiem Rady Głównej BCC o zdrowym rozsądku w zarządzaniu firmą.

PSYCHOLOGIA s. 4

Nawet predyspozycje osobowościowe do popadania w negatywne emocje nie oznaczają, że jesteśmy ich niewolnikami.

Finał IX edycji konkursu APG, Warszawa 2017

BRAWA DLA AMBASADORÓW
POLSKIEJ GOSPODARKI

W siedzibie BCC – Pałacu Lubomirskich w Warszawie – 70 laureatów odebrało dyplomy z rąk podsekretarza stanu ds. dyplomacji ekonomicznej, polityki amerykańskiej i azjatyckiej w MSZ Marka Magierowskiego, przewodniczącej jury konkursu Grażyny Majcher-Magdziak, Marka Goliszewskiego, prezesa BCC oraz gen. Leona Komornickiego, członka Rady Organizatorów BCC. Uroczystość prowadził Wojciech Warski, przewodniczący Konwentu BCC, wiceprzewodniczący RDS.

Przedsiębiorcy ubiegali się o tytuł Ambasadora Polskiej Gospodarki w sześciu kategoriach: Eksporter, Firma Globalna, Kreator Rozwiązań XXI Wieku, Marka Europejska, Najwyższa Jakość oraz Partner Firm Zagranicznych. Celem konkursu jest promocja Polski na arenie międzynarodowej jako wiarygodnego partnera gospodarczego oraz sprzyjanie współpracy pomiędzy Ministerstwem Gospodarki a środowiskami gospodarczymi.

więcej →

Wiceminister Marek Magierowski, Gabriela Kośmider, właścicielka GABI-PLAST, wieloletnia członkini BCC

TWOJE PIENIĄDZE

Złoty: ryzyko osłabienia w krótkim terminie

Fundamenty polskiej gospodarki pozostają doskonałe: wzrost PKB przyspiesza, sytuacja fiskalna nadal jest bardzo dobra. To czynniki wprost sprzyjające polskiej walucie. W krótkim terminie jednak problemem mogą być niskie stopy procentowe. W warunkach przyspieszenia płac i oczekiwanego przyspieszenia inflacji inwestorzy oczekują kompensacji tych elementów w postaci wyższych nominalnych stóp procentowych, zwłaszcza że stopy te na świecie rosną. Tymczasem RPP skłonna jest raczej utrzymywać niskie stopy procentowe, a rynek w to wierzy (wykres). Dopóki retoryka RPP się nie zmieni, inwestorzy będą patrzeć na złotego nieprzychylnie i może on pozostawać słaby, a na-

wet się osłabiać. Uważamy, że RPP zmieni zdanie na początku 2018 r. Wtedy stopy procentowe i fundamenty zagrają razem, oczekiwania rynkowe przesuną się znacząco i złoty się umocni.

dr Marcin Mazurek, ekonomista mBanku

TECHNOLOGIE I INNOWACJE

Polska – kraj doganiający

Dlaczego wzrost gospodarczy w ostatnich 25 latach był w Polsce dużo szybszy niż w wysoko rozwiniętych krajach, ale dużo wolniejszy niż w Chinach czy Korei?

W krajach światowej czołówki technologicznej o innowacyjności decyduje globalny strumień innowacji najnowszej generacji. A ten zależy od wielkości światowego sektora badań i rozwoju (R&D) i tylko w niewielkim stopniu od inwestycji w narodowych gospodarkach. W rezultacie tempo wzrostu PKB w przeliczeniu na mieszkańca różni się nieznacznie między takimi krajami. Przez ostatnie dwa wieki tempo to było też dość stabilne, na poziomie 1-1,5% rocznie.

Zatrudnienie w krajach technologicznej czołówki to dzisiaj około 15% zatrudnie-

nia globalnego. Pozostałe 85% światowej populacji i zatrudnienia przypada na kraje mniej rozwinięte, przeważnie tzw. kraje doganiające, z tempem wzrostu PKB na mieszkańca w obszernym przedziale od 1 do 10% rocznie.

Stopa innowacji w krajach doganiających zależy głównie od zdolności do transferu i absorpcji zasobu innowacji nagromadzonych przez dziesięciolecia w krajach czołówki. Absorpcja odbywa się zwykle przez inwestycje w kapitał trwały, więc strumień innowacji zależy silnie od inwestycji w środki trwałe, tak-

że od kwalifikacji pracowników i jakości instytucji, a wszystkie te czynniki zależą od polityki gospodarczej. W takich okolicznościach stopa innowacyjności w krajach doganiających może być i często jest nawet znacznie wyższa niż w krajach technologicznej czołówki. Była ona dotąd, w okresie od roku 1990, także wyższa w Polsce. O jej wielkości w najbliższych latach zadecyduje udział inwestycji w PKB.

Felieton jest fragmentem części II opracowania zatytułowanego „Wzrost gospodarczy Polski w perspektywie światowej i długofalowej do roku 2015, ostatnie dwa lata, prognozy”, w całości publikowanego w pięciu artykułach w „Rzeczpospolitej”.

prof. Stanisław Gombka

DOBRE PREZENTY 2017

MIEJSCE NA TWOJĄ REKLAMĘ!

Zapytaj o ofertę: Agnieszka Bielecka, Halina Meller-Faber tel. 22 582 61 61 (65)

ZDANIEM BCC

Narada przed posiedzeniami Prezydium i Plenarnym RDS

Przedstawiciele ZP Business Centre Club w Radzie Dialogu Społecznego spotkali się, aby przedyskutować tematy, którymi miało zająć się Prezydium RDS. Były to m.in.: stanowisko strony pracodawców Rady Dialogu Społeczne-

DIALOG SPOŁECZNY

Aktorzy społeczni w zarządzaniu

Kanclerz Marek Piwarczyk wziął udział w debacie pt. „Rola aktorów społecznych w zarządzaniu w Europie: ekonomia, rozwój regionalny i dialog społeczny”, poświęconej dialogowi społecznemu na poziomie regionalnym, która odbyła się w Krakowie ramach międzynarodowego seminarium zorganizowanego przez Region Małopolski NSZZ „Solidarność”, Uniwersytet Jagielloński oraz Stowarzyszenie ASEGE. W seminarium uczestniczyli przedstawiciele administracji, samorządów, świata nauki i partnerów społecznych z kraju i Włoch. Kanclerz, pełniący w obecnej kadencji funkcję przewodniczącego WRDS w Małopolsce, scharakteryzował kondycję dialogu społecznego na poziomie regionu oraz perspektywę jego dalszego rozwoju.

NOMINACJA

Łukasz Bernatowicz kandydatem BCC do Nagrody im. Edwarda J. Wende

Nagroda jest przyznawana prawnikom i osobom zaangażowanym w działalność publiczną za szczególne dokonania na polu krzewienia i podnoszenia kultury prawnej, realizacji idei państwa prawa oraz za działania mające na celu zachowanie i rozwój tak polskiego, jak europejskiego dorobku prawnego, umacnianie demokracji i miejsca Polski w Europie.

Łukasz Bernatowicz jest radcą prawnym i doktorem nauk prawnych z wieloletnim doświadczeniem w zakresie prawa cywilnego i handlowego. Od 10 lat współpracuje z Business Centre Club, pełniąc obecnie funkcję eksperta ds. infrastruktury, prawa budowlanego

i zamówień publicznych. Jest również przedstawicielem BCC w Radzie Dialogu Społecznego.

więcej →

WYDARZENIA

Obraz społeczeństwa – Joanna Solska na Konwencji BCC

Gościem Konwentu BCC była Joanna Solska, dziennikarka *Polityki*. Rozmawiano o przyczynach, które wyniosły do władzy obecnie rządzącą partię. Omówiono kwestie zaniedbań socjalnych w okresie transformacji, powody masowej emigracji młodych ludzi i to, czy jesteśmy w stanie jej zapobiegać. Dyskutowano też o tym, jak zachowuje się społeczeństwo wobec wojny informacyjnej ze strony rządu i o aktywności opozycji.

Joanna Solska przedstawiła, jej zdaniem, kluczowe przyczyny, które dopro-

wadziły do obecnej sytuacji społeczno-politycznej (m.in. tabloidyfikacja mediów, bezrefleksyjność mediów społecznościowych, brak edukacji ekonomicznej, brak odpowiedzialności za finanse publiczne w obecnej ekipie rządzącej, brak porozumienia między partiami). Członkowie Konwentu przedstawiali własne opinie na ten temat, szukali również rozwiązań, które mogłyby zmienić obecny stan rzeczy.

więcej →

Przedstawiciele BCC w nowych zespołach w MR i MF

Grażyna Majcher-Magdziak i Witold Michałek zasiadają w Zespole do spraw spójności Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do 2020 roku (z perspektywą do 2030) z Agendą rozwojową 2030 roku i jej Celami

Zrównoważonego Rozwoju przy Ministerstwie Rozwoju. Michał Borowski i Jan Furtas zostali członkami Zespołu Roboczego przygotowującego listę przesłanek należytej staranności w Ministerstwie Finansów.

go w sprawie projektu ustawy budżetowej na 2018 r., uchwała strony pracowników i strony pracodawców w sprawie konieczności opracowania we współpracy ze stroną społeczną dokumentu „Polityka lekowa państwa”, a także powołanie doraźnego zespołu ds. Kodeksu urbanistyczno-budowlanego. W spotkaniu wzięli udział reprezentanci BCC w RDS: Wojciech Warski (wiceprzewodniczący), Zbigniew Żurek (sekretarz), Łukasz Bernatowicz, Lubomir Jurczak, Witold Michałek, Ryszard Pazdana, Jan Stefanowicz, przedstawiciele Zarządu BCC: prezes Marek Goliszewski i Anna Potocka-Domin, wiceprezes, dyrektor Instytutu Interwencji Gospodarczych BCC oraz Emil Muciński, rzecznik Instytutu Interwencji Gospodarczych.

więcej →

INTERWENCJE BCC

Gdzie jest VAT?!

Otrzymaliśmy alarmujący sygnał od jednego z członków BCC. Kiedy spółka wystąpiła o zwrot podatku VAT w dużej kwocie, została w niej wszczęta kontrola podatkowa; stwierdzono, że firma była elementem karuzeli podatkowej, o czym dowiedziała się dopiero w trakcie tej kontroli. Firma uczestniczyła w niej nieświadomie. Przystępując do współpracy zawsze wnikliwie weryfikowała kontrahentów, więc dołożyła należytej staranności. Dla firmy niezrozumiałe jest, że solidarnie ma ponosić konsekwencje podatkowe i ekonomiczne. Wstrzymanie zwrotu VAT to ograniczenie możliwości rozwoju. Przedłużająca się kontrola pogarsza postrzeganie spółki przez ubezpieczycieli, dostawców i opinię publiczną, co przekłada się na utratę lub ograniczenie kredytów, pogorszenie warunków zakupów. W ocenie BCC przedłużanie terminu zwrotu podatku VAT powinno być instytucją wyjątkową, bo wiąże się z zagrożeniem interesu ekonomicznego podatnika, a przepisy nie precyzują, co należy rozumieć przez należyta staranność i jak weryfikować kontrahentów. Zarówno Europejski Trybunał Sprawiedliwości, jak i Trybunał Konstytucyjny podkreślają, że nie można automatycznie wstrzymać zwrotów podatku tylko na podstawie stwierdzenia, że dany podmiot jest ogniwem w karuzeli podatkowej, w której uczestniczył nieświadomie. **Wystąpiliśmy z pilną interwencją do Naczelnika US w tej sprawie.**

JAN KLATA O AUDYCIE W FUTBOLU

Reprezentacja

Rodacy i Rodaczki, Panie i Panowie: gra repra!

Trzeba więc wejść na stadionową narodową trybunę i śmiało zakrzyknąć: Polacy, czy mając jako premierkę Panią Beatę Szydło, możemy zarazem mieć w reprezentacji kogoś tak absolutnie niereprezentacyjnego jak Lewandowski? W ramach nomen omen eliminacji dobrze byłoby jednak dokończyć mentalnego i aksjologicznego audytu narodowej, bądź co bądź, reprezentacji i przywrócić piłkę zwykłym Polakom. Mam nadzieję, że rząd pójdzie za ciosem reform, szybko i zdecydowanie zmieniając również ewidentną futbolową patologię, tę z orzełkiem na piersi. Powiedzmy sobie prosto w oczy: to nie jest prawdziwie polska reprezentacja. Przecież tam jest sitwa! Niech „eliminacje” nie będą pustym słowem, ci ludzie nie mogą w naszym imieniu pojechać do Rosji.

Pani Premier! Miliony zwykłych Polek i Polaków czekają na dobrą zmianę również w futbolu, niech Pani wytępi święte krowy piłkarskich, wyobcowanych elit, przecież to z pewnością było w programie dobrej zmiany. Trzeba objąć nożną piłkę demokratyczną kontrolą obozu władzy. Niech orzełek na piersi nie będzie tylko dla

DEBATA W MINISTERSTWIE

Michał Borowski na konsultacjach w MF

Ministerstwo Finansów zaprosiło BCC do wzięcia udziału w drugim etapie konsultacji podatkowych w sprawie listy przesłanek należytej staranności, tj. udziału w pracach zespołu roboczego, którego działalność rozpoczęła się wraz z konferencją zorganizowaną w Ministerstwie Finansów.

Na konferencji prezentację przedstawił doradca podatkowy, ekspert BCC

ds. podatków Michał Borowski. Współpraca w ramach zespołu roboczego ma umożliwić wypracowanie optymalnego dla uczciwych podatników oraz organów podatkowych sposobu postępowania, gwarantującego bezpieczeństwo zarówno podatnikom, jak i interesom skarbu państwa.

więcej →

SF BCC

Konwent inauguracyjny Fundacji Studenckie Forum BCC

Przedstawiciele Zarządu i Centrali oraz Przewodniczący Regionów Fundacji SF BCC Club przybyli do Krakowa, aby wspólnie rozpocząć kolejny rok pracy.

W trakcie Konwentu uczestnicy wzięli udział w szkoleniu sprzedażowym, które zostało przeprowadzone przez certyfikowanego trenera Dorotę Dwerńnicką. Spotkanie było również okazją do zaprezentowania planu działania na

najbliższy rok. Omawiane były m.in. kwestie dotyczące jesiennej rekrutacji, wizji projektów oraz funkcjonowania pionów. Największym sukcesem były wspólnie podjęte deklaracje Regionów, mające na celu przyspieszenie rozwoju organizacji. Dla członków SF BCC był to nie tylko niezwykle intensywny i pracowity weekend, ale również możliwość poznania osób z różnych części Polski oraz zacieśnienia relacji.

Jan Klata
Tygodnik Powszechny 37/2017

Wydawca:

Business Centre sp. o.o.
00-136 Warszawa
Plac Żelaznej Bramy 10
tel. 22 625 30 37, 22 582 61 61/65

Redakcja:

Marzena Denkiewicz – red. naczelna,
Małgorzata Pawłowska, Magdalena Szymanek

Rada Redakcyjna:

Marek Goliszewski, prof. Stanisław Gomulka,
Emil Muciński, Krzysztof Ostrowski,
Anna Potocka-Domin

Reklama:

Agnieszka Bielecka, Halina Meller-Faber

Korekta:

Urszula Śmietana

Opracowanie graficzne:

asp GRAFIK Ewa Pauzewicz

Fot: Magdalena Szymanek, archiwa firm

Druk:

Taurus

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca.
Wydawca nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam.

RADA GŁÓWNA BCC

Business Centre Club

O torowaniu dróg dla przedsiębiorców

Odbyło się uroczyste posiedzenie Rady Głównej Business Centre Club pod przewodnictwem Macieja Grelowskiego.

Na początku spotkania powitano nowych członków Rady: Jana Szynakę, Bogdana Panhirsza i Dariusza Stachurę.

Specjalnym dyplomem Rady Głównej uhonorowano Jerzego Staraka za jego wkład w rozwój badań naukowych i powołanie Fundacji Naukowej Polfarmy. Odbierając pamiątkowy dyplom, podziękował on BCC za skuteczne wspieranie od lat przedsiębiorców i za bardzo dobrą organizację. Zachęcał innych do wspierania nauki, szczególnie biotechnologii, a także kultury i projektów edukacyjnych.

Wszyscy członkowie RG otrzymali certyfikaty oraz zaświadczenia dla firm dotyczące Krajowej Administracji Skarbowej.

Prezes Zarządu BCC Marek Goliszewski mówił o inicjatywach Klubu związanych z bezpieczeństwem fiskalnym. W ostatnich miesiącach uchwalono osiem ustaw, które mają w mniemaniu rządu zlikwidować przestępstwa podatkowe. Jednak bardzo często zapisy w nich są zbyt ogólnikowe i dają pole do nadużyć, w związku z tym problemy mogą mieć także uczeni przedsiębiorcy. Chodzi tu m.in. o niezapowiedziane kontrole (40 instytucji kontrolnych), zarząd komisaryczny, kontrole ZUS.

W związku z tym Rada Główna podjęła uchwałę w sprawie organizacji przez BCC serii szkoleń dla członków, przygotowanych przez najlepszych ekspertów BCC, dotyczących najnowszych przepisów podatkowych, jak również zasad compliance, na co zwrócili uwa-

gę Jerzy Starak, Paweł Antonik, Józef Wancer.

Następnie dyskutowano o relacjach BCC z rządem i Prezydentem RP. Marek Goliszewski mówił o zaproszeniu ekspertów BCC do udziału w konsultacjach ważnych ustaw rządowych, m.in. na temat rynku pracy, VAT, prawa zamówień publicznych, euro, przyszłości energetyki. Będą wtedy przedstawione

konkretne propozycje Klubu, co poparli członkowie Rady Głównej. Prezes BCC zauważył, że nasze kontakty z rządem „układają się niezłe” np. w kwestii współpracy z KAS i ministrem Mariannem Banasiem, w kwestiach walki z szarą strefą, organizacji konkursu Urząd Skarbowy Przyjazny Przedsiębiorcy, interwencji w sprawach członków BCC na szczeblu centralnym. Mówiono także

o spotkaniu z wiceministrem MSZ Markiem Magierowskim, na którym ustalono, że BCC zostanie zaangażowane do ekonomizacji polityki zagranicznej, do zaangażowania ambasadorów do torowania dróg przedsiębiorcom. Członkowie Rady Głównej poparli te inicjatywy, podkreślając, jak ważna jest rola powołania odpowiednich osób do służb dyplomatycznych (Jerzy Starak), zwraca-

cali uwagę na skuteczność dyplomacji innych krajów (Józef Koziol), potrzebę stworzenia bazy informacji o dobrze i źle działających, z punktu widzenia przedsiębiorców, placówkach dyplomatycznych (Jan Szynaka).

Marek Goliszewski mówił też o swoim spotkaniu z prof. Michałem Królkowskim, na którym poruszono sprawę prezydenckich projektów dotyczących reformy sądownictwa. Mowa była także o ew. referendum konstytucyjnym. W obu przypadkach Rada zaleciła władzom BCC wzięcie udziału w konsultacjach i rozmowy z Prezydentem RP.

Prezes BCC poprosił także członków RG o zgodę na skierowanie do Marszałka Sejmu i pani Premier listu w sprawie przyspieszenia prac nad szumnie zapowiadaną kilka miesięcy temu Konstytucją biznesu: – Trzeba się o to bić, bo na razie są tylko kolejne restrykcje fiskalne, a ochrony, którą mogłaby gwarantować Konstytucja, nie ma. Rada Główna jednogłośnie poparła tę inicjatywę. Opowiedziała się również za współpracą BCC z innymi organizacjami przedsiębiorców w Radzie Przedsiębiorczości RP.

Mowa była także o perspektywach ogólnej sytuacji gospodarczej do końca roku 2018. Przedstawił je główny ekonomista BCC prof. Stanisław Gomułka. Podkreślał zjawisko spadku inwestycji, spadku liczby pracujących, a co za tym idzie – wysokiej i rosnącej dynamice wzrostu płac. Zwracał uwagę na zbyt duży deficyt. Później dyskutował z przedsiębiorcami o wysokim wskaźniku środków obrotowych, niewielkim wzroście eksportu, o tym, że nie wolno traktować wszystkich przedsiębiorców jak potencjalnych przestępców, o ocenach agencji ratingowych, masowych przejściach na emeryturę i problemach z pozyskaniem pracowników.

KOMENTARZ

Wydajmy, co mamy

Pamiętam, że kiedy byłem mały chłopcem, często zadawałem babci pytanie: dlaczego latem i wczesną jesienią zaprawia różne warzywa oraz owoce? Dlatego, odpowiadała, żebyś mógł jeść gruszki, śliwki i inne owoce zimą oraz wiosną, kiedy nie ma jeszcze świeżych. Ostatnimi czasy słowa babci często wracają w moich wspomnieniach, a szczególnie wtedy, gdy słyszę o dobrej koniunkturze w gospodarce oraz o tym, na co wydajmy zarobione pieniądze. Tak, wydajmy, a nie zainwestujemy, aby w gorszych czasach (babcia powiedziała by „po sezonie”) mieć pieniądze na różne niezbędne wydatki. Inwestowanie to także oszczędzanie. Kiedy patrzymy przez pryzmat własnej kieszeni, wydaje się to oczywiste. Jeżeli nie chcemy zaciągać kredytów i dawać zarobić bankom, to zimą odkładamy trochę groza na letnie wakacje w ciepłych krajach. Wielokrotnie już stawałem (i nie tylko ja) pytanie: dlaczego tej prostej zasady nie odnosimy do publicznej kasy? (...)

Co sie stanie, gdy skończy się dobra koniunktura w gospodarce, a wiadomo, że ma ona charakter cykliczny? Co będzie, gdy już uda się zlikwidować całkowicie mafię VAT-owską albo radykalnie ograniczyć skalę wyłudzeń? Jest oczywiście truizmem stwierdzenie, że pieniądze łat-

wiej się rozdaje niż zarabia. Niezjący już prof. Waclaw Wilczyński, mawiał, że najbardziej trzeba się bać tzw. obrońców ludu, którzy najpierw rozdają pieniądze, a potem zastanawiają się, jak je zarobić. Dość powszechne jest przekonanie, że gdy lewica dojdzie do władzy, rozdaje pieniądze zarobione przez prawicę. Lewica podnosi podatki, a prawica je obniża. U nas zaś jest odwrotnie. Prawica chętniej rozdaje publiczne pieniądze.

Krzysztof Gołata, UE, Poznań

więcej →

I śmieszno, i straszno

Pojawiła się informacja, że związkowcy znaleźli inwestora i zamierzają wykupić od Skarbu Państwa dwie kopalnie węgla kamiennego. Związkowcy oraz prywatny kapitał w jednym zarządzie? Nowy zarząd powie, że musimy inwestować, a nie wypłacać deputaty i dodatkowe pensje i reszta to zaakceptujcie? Premier nie będzie musiał(a) przyjeżdżać, gdy dojdzie do konfliktu zarządu z załogą? Restrukturyzacja, czyli redukcja liczby pracowników, będzie zaakceptowana przez załogę? Zbyt piękne, aby mogło być prawdziwe. Eksperymenty na małą skalę czasami się udają. W końcu Siaszek – polityk też chciał sprawdzić się w biznesie.

PSYCHOLOGIA

Dobrze urodzeni

Im więcej stresorów doświadcza kobieta w ciąży, tym bardziej lękowe i zahamowane jest jej dziecko po urodzeniu.

Dr hab. WOJCIECH DRAGAN pracuje na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego. Autor książki *Temperament w pierwszym roku życia. Uwarunkowania genetyczne i środowiskowe*.

KAROLINA ROGASKA: – Dzieci rodzą się z określonym temperamentem. Jedne są spokojne, inne to „diabły wcielone”. Kiedy te różnice temperamentu zaczynają się kształtować?

WOJCIECH DRAGAN: – W założeniach różnych teorii temperament pojawia dopiero po urodzeniu dziecka. Jednak jeżeli weźmiemy pod uwagę jego formalne aspekty, takie jak aktywność czy siła reakcji, to okaże się, że załżki temperamentu możemy zaobserwować już w okresie prenatalnym.

– W jaki sposób można badać przejawy temperamentu dzieci już w łonie matek?

– Przy pomocy metod ultrasonograficznych albo danych zebranych od matek można określić chociażby aktywność płodu, która jest jedną ze składowych temperamentu. Według mnie o temperamencie możemy mówić już w momencie, kiedy zaczyna się rozwijać układ nerwowy.

– Co wpływa na temperament na tak wczesnym etapie?

– Stres doświadczany przez matkę i trudne zdarzenia w jej życiu. A także jej ogólne samopoczucie, zadowolenie z życia. Im więcej stresorów doświadcza kobieta w ciąży, tym bardziej lękowe i zahamowane behawioralnie jest jej dziecko po urodzeniu.

– Może dlatego w powszechnym przekonaniu kobiecie w ciąży się nie odmawia, by jej nie drażnić...

– Moje badania stanowią potwierdzenie mądrości ludowych tego typu – matka oczekująca dziecka powinna przebywać w spokojnym środowisku i nie denerwować się, bo inaczej dziecko będzie nerwowe. Niestety, nie da się całkowicie uniknąć stresu – jest nieodłączną częścią naszego życia. Co więcej, kobiety w ciąży, które miały wyższy poziom stresu, zapewne już wcześniej, zanim zaszły w ciążę, doświadczały go intensywniej. Może to być związane z ich cechami osobowości, takimi jak

na przykład neurotyczność, a te trudno zmienić.

– Co może zrobić kobieta oczekująca dziecka, by uniknąć tych negatywnych konsekwencji?

– Dobrze by było, gdyby w tym czasie odizolowała się, na ile to możliwe, od najbardziej uciążliwych stresorów, zwolniła tempo pracy i bardziej skupiła się na sobie i swoich potrzebach. Jest to szczególnie ważne, gdy występuje ryzyko przedwczesnego porodu, bowiem stres je zwiększa. Pomocne może być też stosowanie technik relaksacyjnych.

– Albo jedzenie czekolady... Badacze dowiedli, że zestresowane kobiety, które ją jadły, rodziły dzieci mniej lękowe niż panie, które odczuwały podobny stres i nie spożywały czekolady. Jak to wytłumaczyć?

– To, co jemy, ma bezpośredni wpływ na funkcjonowanie naszego układu nerwowego. Jeden ze składników czekolady – teobromina – oddziałuje na układ serotoniny w mózgu i w ten sposób modyfikuje działanie stresu. Z tych badań płynię optymistyczny wniosek: nawet jeżeli mamy jakieś predyspozycje osobowościowe do popadania w negatywne emocje, nie oznacza to, że jesteśmy ich niewolnikami. Różnymi sposobami możemy sobie ten wyjściowy poziom stresu obniżyć.

Rozmowa w całości ukazała się w „Charakterach” 10/2017.

WARTO PRZECZYTAĆ

Teraz Polska wreszcie zadba o firmy

Nowa ulga na złe długi, szybsze rozliczanie straty podatkowej, mniej obowiązków rachunkowych. Resort rozwoju zaproponował jeszcze więcej różnych zmian w przepisach, które mają ułatwić życie przedsiębiorcom.

Dziennik Gazeta Prawna 1/10/17

RZECZPOSPOLITA

Oszustwa w VAT dotyczą całej UE

Dochody państw Wspólnoty z VAT mogłyby być o ponad 150 mld euro wyższe. Polska jest w czołówce poszkodowanych – wg danych luka w VAT w 2015 r. wyniosła blisko 25%, czyli 9,8 mld euro.

Rzeczpospolita 29/09/17

POLITICO

Pieniądze i strach przed wyborcami hamują rozmowy o Brexicie

Cztery razy spotykali się już negocjatorzy Brexitu – po stu z każdej strony – i dalej nie ma żadnych konkluzji. Choć wygląda na to, że po rozmowach w tym tygodniu w końcu jest już przynajmniej zgoda na to, na co się nie zgadzają, co dotychczas było problemem nie do przejścia.

Politico 30/09/17

LUDZIE BCC

Nie ma wyjścia, trzeba stale się rozwijać

Rozmowa z BOGDANEM PANHIRSZEM, członkiem Rady Głównej BCC, dyrektorem Zarządu Grupy PSB

– Czy jako nowy członek, widzi Pan jakieś nowe zadania stojące przed Radą Główną BCC?

– Pan Prezes Marek Goliszewski zaprosił mnie do RG sugerując, iż potrzebne są zdroworozsądkowe opinie. Nie jestem politykiem, nie prezentuję oficjalnie swoich przekonań, bo handel jest bezpartyjny. Ale zdrowy rozsądek to cecha, która dla osób zarządzających firmami i tworzących liczne miejsca pracy dla współpracowników, jest jak najbardziej konieczna. Wierzę, że mój skromny głos pozwoli Radzie Głównej na skuteczniejsze opiniowanie zamierzeń poszczególnych ustawodawców i wpłynie na rozwój przedsiębiorczości. To, czego najbardziej oczekujemy, to spokój, stabilizacja, przewidywalność, proste i łatwe przepisy. Niestety, obecnie mamy z tym sporo problemów, stąd otaczamy się licznymi doradcami, tracimy mnóstwo czasu i pieniędzy.

– Grupa PSB Handel SA to największa i najszybciej rozwijająca się sieć hurtowni materiałów budowlanych oraz marketów dom i ogród w Polsce.

Jak to jest być największym w swojej branży?

– Grupa PSB Handel to bardzo nietypowa organizacja – grupa zakupowo-sprzedawcza. Centrala działa na rzecz rozwoju poszczególnych członków, hurtowni materiałów budowlanych i sklepów „dom i ogród”. Czy jesteśmy najwięksi? Nie ma to znaczenia. Robimy wszystko, by nasi partnerzy przetrwali

na bardzo konkurencyjnym rynku, gdzie pierwsze skrzypce grają międzynarodowe sieci DIY, które – inaczej niż w innych krajach Europy Zachodniej, w Polsce, z racji słabości rodzimych firm, mocno weszły również w handel materiałami budowlanymi, obsługując też duży sektor firm wykonawczych. W detalu nasza sieć „Mrówka” jest w porównaniu z największymi, faktycznie mrówką – jest ich w tej chwili ponad 260, ale działają głównie w miastach powiatowych, gminnych, czasem wsiach, a ich powierzchnie sprzedażowe są kilkakrotnie mniejsze od konkurentów z dużych miast.

– Od 15 lat Grupa PSB tworzy nowoczesne sklepy samoobsługowe sektora „dom i ogród” pod nazwą „PSB-Mrówka”. Jakie cele wyznacza sobie?

– W sektorze „dom i ogród” stawiamy na stały, dynamiczny rozwój. Zależy nam na tym, by nasi klienci mieli jak najbliżej do placówek, w których mogą zaopatrzyć się w szeroki zakres towarów. Robimy wszystko, by nasi partnerzy otwierali rocznie 30-40 nowych sklepów, czasem takie placówki otwiera też Centrala (obecnie

Business Centre Club

budujemy sklepy w Chelmie i Andrychowie). Do obsługi dostaw do sklepów niezbędna jest dobra logistyka, dwa miesiące temu oddaliśmy do użytku – drugie po Busku-Zdroju, centrum logistyczne w Wąbrzeźnie o powierzchni 16 tys. m². Planujemy już centralny e-sklep, który powstanie k. Pińczowa. Planów jest bardzo dużo, ale nie chcemy zapeszać, stąd nie mówimy o tym głośno.

– Dbacie też o dużych. W 2010 r. rozpoczęliście wdrażanie wieloletniego programu uruchomienia placówek PSB-Profi, dedykowanych przede wszystkim obsłudze firm budowlanych. To się opłaca?

– PSB-Profi to nasza odpowiedź na to, co stało się z handlem hurtowym w dużych miastach. Zależy nam na tym, by działający w nich nasi partnerzy obsługiwali profesjonalnie małych, średnich i dużych wykonawców, a sami ową obsługę wykonywali, optymalizując wszystkie procesy zarządzania, w tym doradztwo produktowe i logistykę. (...)

więcej →

NOWA KOMISJA BCC

Dla mikro

W Pałacu Lubomirskich w Warszawie odbyło się inauguracyjne posiedzenie Komisji Business Centre Club ds. mikro-przedsiębiorców. Posiedzeniu przewodniczył Antoni Hasenbeck – szef Komisji.

więcej →

REKOMENDACJA BCC

Odwolując się do swojego kilkudziesięcioletniego doświadczenia pioniera w dziedzinie przedsiębiorczości i inwestowania, Steve Case oświadcza, że wkraczamy w nową erę. Nadchodzi trzecia fala internetu, która radykalnie zmieni najważniejsze gałęzie gospodarki i doprowadzi do odrodzenia przedsiębiorczości. Podczas pierwszej fali AOL i inne firmy zapewniły konsumentom połączenia internetowe. W trakcie drugiej takie firmy, jak Google czy Facebook, wyposażyły internet w nowe możliwości wyszuki-

wania informacji i budowy sieci kontaktów, a aplikacje, np. Snapchat czy Instagram, umożliwiły błyskawiczny sukces smartfonowej rewolucji. Zdaniem Case'a teraz wkraczamy w trzecią falę: okres, w którym przedsiębiorcy posługują się technologią, by dokonać przełomu w najważniejszych gałęziach realnej gospodarki, aby radykalnie przekształcić nasze życie.

Steve Case: *Trzecia fala. Wizja gospodarki przyszłości*, Studio Emka

Od czasu do czasu bywamy świadkami heroicznych czynów czy przełomowych odkryć – przejawów wielkości ludzkiego ducha. Istnieje jednak inna wielkość, mniej spektakularna, lecz do-

stępna każdemu i bardzo ważna – wielkość codzienna. To właśnie ona, wypływając z ponadczasowych zasad, umożliwia życie pełne głębszego sensu i poczucia spełnienia.

D.K. Hatch połączył inspirujące opowieści publikowane w „Reader's Digest” z mądrością i wskazówkami Stephena R. Coveya, autora bestsellerowych 7 *nowyków skutecznego działania*. Poruszające osobiste historie ludzi znanych i takich jak my, opatrzone refleksjami i celnymi cytatami.

Mons Kallentoft: *Wielkość codzienna*, Rebis

CZYTAM, SŁUCHAM, OGLĄDAM

KAROLINA CIASTKO, ekspertka BCC ds. transportu drogowego krajowego i międzynarodowego, prawa przewozowego i prawa budowlanego:

Z racji wykonywanego zawodu, ciągłych zmian w przepisach oraz dość burzliwej sytuacji politycznej, która w oczywisty sposób dotyka sfery mojej działalności, czytam gazety o tematyce prawniczej, aby być na bieżąco przynajmniej w dziedzinach, które mnie najbardziej interesują – czyli prawo cywilne, gospodarcze, transportowe, budowlane. Z kolei by mieć pozytywne nastawienie do dnia, czy też dla odprężenia po zakończonej pracy – często słucham mojej ulubionej muzyki, na ogół w samochodzie. Nie korzystam

jednak ze stacji radiowych, lecz z płyt CD – zakupionych przeze mnie i gromadzonych od lat. Bycie współnikiem kancelarii radcowskiej sprawia, iż niewiele czasu pozostaje mi na telewizję, którą oglądam raczej sporadycznie, poza tym wolę go spożytkować na czytanie książek.

Staram się unikać programów publicystycznych, bowiem wiadomości przeglądam w Internecie, a bardziej interesują mnie filmy i programy muzyczne, które również pozwalają mi nieco odciąć się od problemów dnia codziennego. O moich wyborach w doborze mediów nie decyduje wiele czynników: lubię dobry film i dobrą muzykę, a także rzetelne informacje zawierające raczej fakty niż poglądy polityczne.

PERSONALIA

■ Grzegorz Szczerski, członek Związku Pracodawców BCC i Forum Dialogu został Prezydentem Północnego Związku Pracodawców.

■ Nowymi członkami Rady Głównej Business Centre Club zostali:

Robert Nocoń, sekretarz generalny Carrefour Polska

Jan Szynaka, prezes Zarządu Szynaka Meble sp. z o.o.

Bogdan Panhirszy, dyrektor Zarządu Grupa Polskie Składy Budowlane SA

Dariusz Stachura, prezes Zarządu Termo Organika sp. z o.o.

Wiesław Nowak, prezes Zarządu, dyrektor generalny ZUE SA.

25 WRZEŚNIA 2017 R. WARSZAWA PAŁAC LUBOMIRSKICH

FINAŁ IX EDYCJI KONKURSU AMBASADOR POLSKIEJ GOSPODARKI

Przedsiębiorcy ubiegali się o tytuł Ambasadora Polskiej Gospodarki w sześciu kategoriach: Eksporter, Firma Globalna, Kreator Rozwiązań XXI Wieku, Marka Europejska, Najwyższa Jakość oraz Partner Firm Zagranicznych. Tytuł otrzymały te firmy, których działalność została uznana za najlepiej realizującą ideę konkursu w danej kategorii, w oparciu o ocenę punktową ankiety.

Marek Magierowski, Wiceminister Spraw Zagranicznych wręcza nagrodę Witoldowi Stempkowskiemu, Prezesowi Zarządu TSC.

Fot. R. Baranowski

TSC SP. Z O.O.

OTRZYMUJE TYTUŁ

AMBASADORA POLSKIEJ GOSPODARKI 2017

W KATEGORII

NAJWYŻSZA JAKOŚĆ

TECHNOLOGICZNYCH ROZWIĄZAŃ DLA MASZYN PAPIERNICZYCH
OPARTYCH NA SPECJALNYCH ŚRODKACH CHEMICZNYCH KLASY PREMIUM

TSC
INTERNATIONAL

info@tsc.com.pl
www.tsc.com.pl

FINAŁ IX EDYCJI KONKURSU AMBASADOR POLSKIEJ GOSPODARKI

Uroczystość wręczenia tytułów Ambasador Polskiej Gospodarki rozpoczęła się od wysłuchania hymnu BCC. Następnie głos zabrał wiceminister **Marek Magierowski**, który gratulował laureatom konkursu.

– Szanowni Państwo, to kolejna już edycja konkursu Ambasador Polskiej Gospodarki i bardzo cieszy mnie fakt, że coraz więcej firm zgłasza się do tego prestiżowego konkursu – powiedział. – To oznacza jedno, że polskie firmy nie boją się już wychodzić nieco dalej, nie boją się marzyć, myśleć o dalekich rynkach, o niszach, klientach z bardzo odległych krajów, takich, które do tej pory na mapie polskiego biznesu nie występowały. Spotykając się z moimi odpowiednikami z innych rządów, z dziennikarzami, ekspertami, tłumaczę im często, że dla wielu polskich firm Europa czy Unia Europejska stała się zbyt mała, zbyt ciasna. Wiem doskonale, że takie kraje, jak Niemcy, Francja czy Wielka Brytania, wciąż są naszymi głównymi partnerami gospodarczymi, zarówno politycznymi, jak i państwami, w których najlepiej, najwygodniej robi się biznes. To się prawdopodobnie w najbliższych latach nie zmieni. Niektóre polskie firmy urosły już na tyle, że mogą sobie pozwolić na rozmyślanie o projektach nieco bardziej ambitnych. Gdy miałem przyjemność pracować z Panem Prezydentem, coraz więcej firm zgłaszało się do udziału w misjach gospodarczych z jego udziałem, szczególnie w krajach Ameryki Łacińskiej czy Afryki. Udział głowy państwa w misji gospodarczej jest czymś cennym dla tej drugiej strony, dla potencjalnych partnerów w różnych krajach Afryki, Ameryki Południowej czy Azji.

Szanowni Państwo, Ministerstwo Spraw Zagranicznych przygląda się rozwojowi polskich firm na różnych rynkach, stara się w miarę możliwości im pomagać. Dzisiaj mamy do czynienia z pewną rewolucją – jak Państwo zapewne wiedzą, są likwidowane Wydziały Promocji Handlu i Inwestycji i w to miejsce Ministerstwo Spraw Zagranicznych powołuje Biura Handlowe. Teraz jest ciężko, ale mamy nadzieję, że do końca roku powstanie ich kilkadziesiąt. Minister Marek Magierowski wyraził nadzieję, że współpraca pomiędzy biurami handlowymi a przedsiębiorcami będzie owocna.

– Chcemy, by Państwo byli rzeczywiście ambasadorami polskiej marki, polskiej gospodarki w świecie. Często przytaczam przykład polskich firm, prowadzących od wielu lat inwestycje w krajach bardzo mało znanych i bardzo odległych. Mimo że Polska jest krajem średniej wielkości o dość gęstej sieci korpusu dyplomatycznego, nie sięga ona wszędzie. Często jest tak,

że jakiś ambitny inwestor, wybierając się do jakiegoś kraju, musi pamiętać o tym, że nie ma tam polskiej instytucji dyplomatycznej, a najbliższa jest oddalona o 2 tysiące kilometrów. Do czego zmierzam? Do tego, abyście Państwo, inwestując w takich krajach, byli ambasadorami polskiego biznesu i pomagali także innym biznesmenom, polskim inwestorom w poszukiwaniu i znajdowaniu swoich szans na tych rynkach. Nie oczekuję od Państwa, byście wspierali swoich konkurentów w danej branży, ale chciałbym, żebyście mieli w tyle głowy, że na tym powinien polegać patriotyzm gospodarczy. Państwu, doświadczonym w biznesie, nie muszą tłumaczyć, jak to wygląda w przypadku biznesu niemieckiego, francuskiego, holenderskiego. U naszych zachodnich sąsiadów jest czymś naturalnym, że firmy wspierają się nawzajem. Chciałbym, żebyśmy współpracowali – Ministerstwo Spraw Zagra-

nicznych i Państwo, wzajemnie wspierając polskie inwestycje, polski biznes tam, gdzie on dopiero raczkuje, na tych rynkach, które są obiecujące, ale nie do końca jeszcze rozpoznane.

Grażyna Magdziak, przewodnicząca jury konkursu, podzieliła się refleksjami, jakie nasunęły się jej po analizie ankiet konkursowych. – Wiem, jak niezwykle mocno Państwo na ten tytuł zasługujecie i jak ogromny potencjał drzemie w Państwa firmach, ponieważ dokładnie zapoznałam się z ankietami konkursowymi. W konkursie jest kilka kategorii, a w każdej występują firmy zarówno te najbardziej znane, po których można było oczekiwać, że takie zaszczytne tytuły im się należą, ale również firmy małe, mniej znane, a więc takie, które wyrosły jako Ambasadorowie Polskiego Biznesu. Jesteśmy i z jednych, i z drugich, a z tych drugich może bardziej, niezwykle dumni, że rodzą nam się takie firmy, których produkty, usługi i wyroby kupowane są za granicą albo takie, które współpracują w Polsce, co nie jest mniej ważne, z podmiotami zagranicznymi i także promują nasz biznes. Nie zapominajmy bowiem, że jest wśród nas grupa firm, które oferując w kraju współpracę dużym partnerom zagranicznym, są również znakomitym ambasadorem naszej gospodarki. (...)

Gen. **Leon Komornicki** pogratulował laureatom nagród ważnych dla nich, ale też ważnych z punktu widzenia kraju. – Wnosicie znakomity wkład w skarbnię rozwoju gospodarczego nie tylko Polski, ale także Europy, a rozwijając swoje produkty, myśl intelektualną wnosicie także wkład w dzieło obronności i bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej, która rozpoczęła bardzo intensywnie budowę własnego systemu obronnego. Serdecznie gratuluję i dziękuję za to, co w tym zakresie robicie i życząc udanej kontynuacji.

Na zakończenie uroczystości głos zabrał prezes BCC **Marek Goliński**: – Szanowni Państwo, Winston Churchill mawiał, że dla Polaków wszystko, z Polakami nic. Wcześniej nasz wielki rodak hrabia Aleksander Fredro utrzymywał, że Polacy to dziwny szlachecki naród, który przedkłada etos machania szablą, wybitki, awantury, walki nad etos pracy. Muszą się dzisiaj przewracać w grobie, widząc Państwa tutaj, ponieważ my Polacy w ciągu tych lat wolności pokazaliśmy Europie, światu, że jesteśmy słowni, kulturalni, zaradni i potrafimy nie tylko wywijać szabelką, ale także wymyślać nowe usługi, produkty, które znajdują swoje miejsce właśnie w Europie i na świecie. Olbrzymia w tym zasługa przedsiębiorców i olbrzymia w tym zasługa Państwa, czemu daliśmy dzisiaj wymierny dowód, nadając tytuły Ambasadora Polskiej Gospodarki. Proszę przyjąć w imieniu wszystkich członków i gremiów BCC najszersze gratulacje. Chciałbym również podziękować panu ministrowi Magierowskiemu za to, że podjął wysiłek torowania drogi polskim przedsiębiorcom w Europie i na świecie. Liczymy, że te zamiary zostaną zrealizowane i że ta praca, którą dzisiaj wykonuje MSZ, pomoże jeszcze bardziej rozwijać się krajowi i naszym firmom. Na koniec chciałbym powiedzieć, że tytuł Ambasadora Polskiej Gospodarki ma dla Państwa stanowić nie tylko wyróżnienie, ale także dla waszych firm narzędzie promocji, narzędzie pokazujące różnym instytucjom, że z waszymi firmami należy współpracować.

więcej →

LAUREACI KONKURSU
AMBASADOR POLSKIEJ GOSPODARKI 2017

- Alu-Pro Polska sp. z o.o.
- Ankol sp. z o.o.
- Argo SA
- Bibus Menos sp. z o.o.
- Budvar Centrum sp. z o.o.
- Carrefour Polska sp. z o.o.
- Ceramika Paradyż sp. z o.o.
- Dolnośląska Szkoła Wyższa
- Dora Metal sp. z o.o.
- Doradca Zespół Doradców Finansowo-Księgowych sp. z o.o.
- Drutex SA
- Elektrimont sp. z o.o.
- Elgra Engineering sp. z o.o. sp.k.
- Europharma Alliance sp. z o.o.
- Exact Systems SA
- Fargotex sp. z o.o.
- Flextronics International Poland sp. z o.o.
- Fortak & Karasiński Radcowie Prawni sp.p.
- GABI-PLAST Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe Gabriela Kośmider
- Gdańska Fundacja Kształcenia Menedżerów
- Górnicza Fabryka Narzędzi sp. z o.o.
- Grupa Cermag sp. z o.o. sp.k.
- Imperial sp. z o.o. sp.k.
- i-Systems sp. z o.o. sp.k.
- Kancelaria Prawna Schampera, Dubis, Zajac i Wspólnicy sp.k.
- Kaspersky Lab Polska sp. z o.o.
- KBR Poland sp. z o.o.
- Kentro Hanna Zdziemborska Export-Import
- Klingspor sp. z o.o.
- Klinika Uzdrawiskowa Pod Tężniami im. Jana Pawła II – Spółdzielnia Usług Medycznych
- Laboratorium Estetyki L.E.A. Futur sp. z o.o.
- Laboratorium Kosmetyków Naturalnych Farmona sp. z o.o.
- Lean Enterprise Institute Polska sp. z o.o.
- Łódzka Agencja Rozwoju Regionalnego SA
- Malow sp. z o.o.
- MCC Mazurkas Conference Centre & Hotel sp. z o.o.
- Meden-Inmed sp. z o.o.
- Metal Union sp. z o.o.
- Multiserwis sp. z o.o.
- Nutricia Zakłady Produkcyjne sp. z o.o.
- Otto Work Force Polska sp. z o.o.
- Pasta Food Company sp. z o.o.
- PCO SA
- Port Lotniczy Gdańsk sp. z o.o.
- PPSKIZ Transmeble Poznań sp. z o.o.
- Pruszyński sp. z o.o.
- Rockfin sp. z o.o.
- Segafredo Zanetti Poland sp. z o.o.
- Sitech sp. z o.o.
- Solumus sp. z o.o.
- Spółdzielnia Mleczarska Mlekovita
- Superdrob Zakłady Drobiarsko-Mięsne SA
- Sznaka-Meble sp. z o.o.
- Targi w Krakowie sp. z o.o.
- Technokabel SA
- Textra Poland sp. z o.o.
- TFP sp. z o.o. Dziećmierowo
- Tobacco Trading International Poland sp. z o.o.
- Tofama SA
- Traditional Polish Style sp. z o.o.
- Trans Polonia SA
- TSC sp. z o.o.
- TSLogistic Tomasz Sawicki Vive Textile Recycling sp. z o.o.
- Volkswagen Motor Polska sp. z o.o.
- Weegree sp. z o.o. sp.k.
- Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu
- Zakłady Magnezytowe Ropczyce SA
- Zakłady Porcelany Stołowej Karolina sp. z o.o.
- ZPAS SA Zakład Produkcji Automatyki Sieniowej

R E K L A M M A

